

שו"ע או"ח סימן תרע"א ס"ח — "חצר שיש לו ב' פתחים מב' רוחות צריך להדליק בשתיהן מפני החשד". ופי' המ"ב (אות נ"א) "שיאמרו בני עירו מדלא אדליק בהא, באחרת נמי לא אדליק"; והוא מגמ' שבת כ"ג..

איזה עוול עושים חשדנים אלו, הלא אדרבא, כשרואים בני העיר שאין נר דולק בפתח שברוח אחת, יש להם להניח בפשטות שהדליק בעל החצר ברוח האחרת, ואין כאן אפילו סרך קושיה להטיל דופי ולומר "מדלא אדליק בהא באחרת נמי לא אדליק". לכל הפחות, ילכו כמה מטרים לבדוק את חשדם!

וכעין זה אמרו שם ביחס למצות "פאה" — שאמרה תורה להניח פאה בסוף השדה (בגמר הקציר, ולא שיפריש אותה קודם לכן) מפני החשד — שלא יהו עוברים ושבים אומרים תבוא מארה לאדם שלא הניח פאה בשדהו (שהעוברים רואים בגמר קצירו שהוא מכלה את הכל — לא ידעו שנתנה כבר).

ממש חוצפה! במקום לדון לכף זכות שכבר הזדרזו למצוה והניח פאה וקצרה עניים מקללים אותו — "תבוא מארה לאדם שלא הניח פאה בשדהו" — אעפ"י שאין להם שום ראיה על אשמתו.

^{תוס' ובה"ש} ובמנחות (ל"ה.) "תפילין אין קושרין אותן אלא במינן, בין ירוקות בין שחורות בין לבנות, אדומות לא יעשה מפני גנאי ודבר אחר". פרש"י: "ודבר אחר — שמא יאמרו אשתו נדה בעל (כשתפילו עליו) ונצבעו בדם". כמה חשדן ורע-לב צריך להיות בשביל לחשוב מחשבה "חולנית" כזו!

כל זה מצוי, לצערנו, ביחס לזולת. לעומת זאת, את עצמו דן כל אדם לזכות גם כאשר עוולתו גלויה וברורה.

ואילו אצל אנשים גדולים המדה היא הפוכה, כמ"ש החזו"א ב"אמונה ובטחון" (א', י"א): "תפנוקי הנפש מפנקים את בעליהם להיות משמש, למען הטוב המלא, גם בשני הפכים בנושא אחד, להיות מאשים את עצמו על כל שעל על חסרון השלמות בסגולת המדות, ולהיות מזכה את אחיו זכות גמורה ומוחלטת אף עם כעבות העגלה חטאיו". עכ"ל.

דף ל"ה:

כל שלמה האמורין בשיר-השירים — קדש, שיר למי שהשלום שלו, חוץ מזה — ברמי שלי לפני האלף לך שלמה; שלמה — לדידיה, ומאתים לנוטרים את פריו — רבנן.

פרש"י: "לנוטרים את פריו — רבנן — הניחם ויעסקו בתורה, אחד מששה שבהם".

וכן הוא ברש"י על שיר-השירים: "לנוטרים את פריו — אלו תלמידי חכמים".

יש לפרש מדוע נקראים התלמידי חכמים נוטרים את פריו (של הכרם) על פי מה שאמרו במס' חולין צ"ב. — "אמר רבי שמעון בן לקיש: אומה זו (ישראל) כגפן נמשלה (גפן ממצרים תסיע). זמורות שבה — אלו בעלי בתים (מה הזמורה הזו מוציאה לולבין ועלים ופרי והיא עיקר הגפן) — כך בעלי-בתים גומלי-חסד ומחזיקים ידי עניים ומפזרים ממונם למלכות בשביל